

Sygn. akt IV CSK 192/14

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa A. [...] Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
przeciwko G. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (poprzednio W. [...]
Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.)
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 września 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 6 września 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.600,-
(trzy tysiące sześćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwana G. spółka z o.o. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6 września 2013 r., którym zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 4 stycznia 2006 r. poprzez zasądzenie na rzecz powódki A. [...] sp. z o.o. kwoty 241.083,33 zł z ustawowymi odsetkami tytułem zapłaty za papier sprzedany w 2002 r. oraz odsetki należne z tytułu łączącej strony umowy faktoringu.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Cel ten może być osiągnięty jedynie poprzez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających jego realizację. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy w złożonej skardze kasacyjnej wskazano i należyte umotywowano przesłanki wynikające z art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania jeżeli spełniony jest ten wymóg przynajmniej w odniesieniu do jednej z nich.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który umożliwiać ma ocenę, czy w danym wypadku wskazane przyczyny zachodzą. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, pozwana oparła na przyczynach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Skarżąca podniosła, że istotne zagadnienie prawne polega na konieczności udzielenia odpowiedzi na pytania:

- czy wskazanie w ogólnej umowie o współpracy rachunku jednej z jej stron – cedenta, jako właściwego dla dokonania zapłaty, może wyłączać skuteczność zarzutu braku legitymacji czynnej tegoż cedenta, który przelał sporną wierzytelność na cesjonariusza?
- jaki jest materialnoprawny skutek czynności refakturowania, czy stanowi ono rozporządzenie rzeczą oraz czy dla jego dokonania konieczne jest uprzednie nabycie prawa, z którego przedmiotem związane jest refakturowanie?

Wskazane przyczyny nie uzasadniają przyjęcia skargi z następujących powodów. W rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. istotne zagadnienie prawne to problem nowy, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, ponadto o charakterze rzeczywistym i konkretnym. Argumentacja uzasadniająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinna nawiązywać do przesłanek, przedsądu, a ponadto zawierać odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanych okoliczności (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.). Oznacza to, że wskazanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, wymaga precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen, nadto jest możliwe jedynie wówczas, gdy wiąże się z określonym przepisem prawnym, a jego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej, ale i innych podobnych spraw (por. m.in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Wymogom tym w oczywisty sposób nie odpowiada podana przyczyna i jej motywacja, jako oparte na indywidualnych okolicznościach sprawy oraz treści stosunków prawnych nawiązanych między stronami na podstawie umów oraz zdarzeń prawnych, wskazujące na szczególne powiązania

organizacyjno-prawne, osobowe oraz utrwaloną praktykę obrotu. Konsekwentnie brak podstaw do przyjęcia, że powstało zagadnienie uzasadniające udzielenie uogólniającej wypowiedzi judykatury. Rozstrzygnięcie wątpliwości powinno nastąpić *in casu* w uwzględnieniu tego konkretnego stanu faktycznego, praw i obowiązków ukształtowanych w toku kilkuletniej współpracy stron, rozumienia przez nie znaczenia i skutków podejmowanych czynności, wreszcie dokonania wykładni oświadczeń stron z uwzględnieniem dyrektyw interpretacyjnych zawartych w art. 65 k.c.

Nie można również podzielić podstawy z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury spełniona jest wówczas gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, t.j. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej i przesądza to o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 lutego 2012 r., CSK 225/11, z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11 - nie publ.). Skarżący powinien zatem nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią juretryczną argumentację w kwestii oczywistości ich naruszenia. Nie odpowiada temu pojęcie wskazanie na rzekome naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia, pozostawiającego - zdaniem skarżącej - wątpliwości co do prawidłowości ustalenia części stanu faktycznego. W istocie oparte są one na kwestionowaniu prawidłowości ustaleń Sądu odwoławczego, co nie może być skuteczne jeżeli się zważy, że Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany podstawą faktyczną zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.), a skargi nie można oprzeć na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.), a wadliwość uzasadnienia wyjątkowo może stanowić podstawę kasacyjną

w wypadku, gdy nie zawiera ono wszystkich koniecznych elementów, bądź ma tak istotne braki, że uniemożliwiają kontrolę kasacyjną (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1997 r., I CKN 312/97, z 19 lutego 2002 r., IV CKN 718/00, z dnia 18 marca 2003 r., IV CKN 11862/00, z dnia 20 lutego 2003 r., I CKN 65/01, z dnia 22 maja 2003 r., II CKN 121/01, z dnia 10 listopada 1998 r., III CKN 792/98, OSNC 1999, Nr 4, poz. 83, z dnia 5 września 2012 r., IV CSK 76/12). Wbrew twierdzeniu skarżącej obszerne, wielowątkowe uzasadnienie wystarczająco wskazuje na przyczyny wydania orzeczenia reformatoryjnego i nie zawiera braków lub wad o charakterze elementarnym. W ocenie Sądu Najwyższego nie usprawiedliwia przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanego do rozpoznania powyższa przyczyna w zakresie motywowanym „naruszeniem zasady *nemo plus iuris (...)*”.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego jest oparte na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 12 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu - jedn. tekst: Dz. U. 2013 r., poz. 490).